

NAŠ JUBILEJ IN OBČINSKI PRAZNIK

Praznovanje naše 75. letnice smo združili s praznovanjem občinskega praznika. Občina Tržič slavi svoj praznik v spomin na prvih osem partizanov, ki so padli 5. avgusta 1941 v Verbičevi koči pod Storžičem.

Slavnost se je začela s skupno sejo vseh treh zborov skupščine občine in delavskih svetov PEKO ob 9. uri v novi upravni stavbi. Občino in gospodarstvo sta orisala slavnostna govornika predsednik Skupščine občine Tržič Milan Ogris in predsednik skupnega delavskega sveta PEKO Ivan Gregorc. Predsednik SDS je v svojem govoru dejal:

TOVARIŠICE IN TOVARIŠI!

Petinsedemdesetletnica, ki jo v letošnjem letu praznuje naša delovna roganizacija, je jubilej, na katerega smo lahko ponosni ne le delavci PEKA, pač pa tudi občani Tržiča. Praznovanju našega jubileja daje še svečanejši poudarek prav to, da je vključeno v program prireditev ob občinskem prazniku občine Tržič.

V tem obdobju smo dosegli velike uspehe, ki so plod trdega in prizadevnega dela več generacij, katere je ob delu in delitvi rezultatov svojega dela vedno spremljal cilj za lepšo in še uspešnejšo bodočnost.

Nedvomno je razvoj delovne organizacije doživel velik razmah s prevzemom upravljanja podjetja po neposrednih proizvajalcih, torej z uvedbo delavskega samoupravljanja, zato je prav, da ob tako visokem jubileju pregledamo tudi razvojno pot samoupravljanja v naši delovni organizaciji.

Na spominski plošči, ki je vzdana ob vhodu v starem traktu tovarniškega objekta, smo zapisali:

POD TITOVIM VODSTVOM SMO 28. OKTOBRA 1950 IZPOLNILI GESLO TOVARNE DELAVCEM!

Ta plošča bo nam in bodočim generacijam svetel pomnik na čas, ko je delovni kolektiv PEKO izvolil svoj prvi delavski svet in upravni odbor in krenil po poti razvoja delavskega samoupravljanja. Od takrat dalje smo delavci PEKA sledili vsem družbenim spremembam in razvoju samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov in sistema ter temu primerno prilagajali lastno organiziranost.

V prvih letih samoupravljanja smo imeli samo delavski svet in upravni odbor. Člani organov so se še privajali na zaupane funkcije, vendar sta prva predsednika – delavskega sveta Franc Meglič in upravnega odbora Alojz Legat – z vso prizadevnostjo in pomočjo ostalih članov uspela uvesti dobre samoupravne odnose tako, da so tudi nasledniki lahko smelo vodili podjetje po samoupravni poti k vedno uspešnejšim ciljem. Ta pot je bila vedno širša in je v svoje smeri vključevala vsako leto večje in novo število zaposlenih.

V letu 1954 je upravni odbor že volil komisije za proučevanje posameznih vprašanj in pripravo predlogov v zadevah, ki jih je reševal ta organ. Razširitev tovarne in povečan obseg poslovanja sta narekovala izvedbo decentralizacije v letu 1955, kateri je sledila ustanovitev 20 ekonomskih oziroma kasneje delovnih enot, v katerih so delavci na sejah svetov in na zborih razpravljali in odločali o pomembnejših gospodarskih vprašanjih, poslovanju in razvoju podjetja. Tako je delavsko samoupravljanje vključevalo vedno širši krog neposrednih proizvajalcev, kar je v veliki meri pripomoglo k uveljavljanju 15. zveznega in 13. republiškega ustavnega dopolnila iz leta 1969.

Spomladi 1970 smo reorganizirali samoupravni sistem, še dodatne pristojnosti so bile prenešene na novo izvoljene kolektivne izvršilne organe, katerih je bilo namesto dotodanjega upravnega odbora po številu 9. V tej obliki so samoupravni organi delovali vse do odločitve delavcev o organiziranju temeljnih organizacij združenega dela.

Od leta 1950 do 1974 smo 18-krat izvedli redne volitve v delavske svete, v katere je bilo izvoljenih skupaj 752 delavcev, od tega 186 žensk, oziroma 209 članov ZK. V upravnem odboru, njegovih komisijah in kasneje v kolek-

tivnih izvršilnih organih, pa je v tem obdobju sodelovalo 880 delavcev, od tega 159 žensk, oziroma 382 članov ZK.

Ustavna dopolnila leta 1971, pri katerih je šlo predvsem za utrditev družbeno ekonomskega položaja delovnega človeka v celotnem procesu družbene reprodukcije s ciljem da postane gospodar pogojev, sredstev in rezultatov svojega dela in ustvarjanja, so opredelila temeljno organizacijo združenega dela kot obliko samoupravnega organiziranja na določenem področju dela.

Tudi nas so razmišljanja o možnostih takega organiziranja po več razpravah in tehtni analizi tedanjih možnosti in pogojev koncem novembra 1973 pripeljala do dokončne odločitve na zborih delavcev, da se organiziramo v pet temeljnih organizacij: Obutev, Gumoplast, Poliuretan, Trbovlje, in Mreža, za katere bo skupne poslovne funkcije opravlja SAMOUPRAVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB, vse pa se združijo v delovno organizacijo TOVARNO OBUTVE PEKO TRŽIČ, o čemer je bil sklenjen in podpisan samoupravni sporazum.

Že januarja 1974 smo volili delavske svete in neposredno voljene odbore v temeljnih organizacijah in skupnih službah ter skupni delavski svet in odbor samoupravne delavske kontrole na nivoju delavske organizacije. Zaradi nekaterih sprememb, ki jih je prinesla ustava 1974. l., smo oktobra tega leta izvedli ponovne volitve v neposredno voljene odbore temeljnih organizacij: odbor za samoupravni nadzor in za medsebojna razmerja. V tem letu smo že ugotovili, da je samoupravna organiziranost pozitivno vplivala na doseganje poslovnih rezultatov. Temeljne organizacije so poslovno zaživele in se samoupravno utrdile. Sprejeli smo statute temeljnih organizacij in delovne organizacije ter samoupravne sporazume in druge samoupravne splošne akte.

Laško rečemo, da je bilo leto 1974 na področju samoupravljanja izredno bogato. To je bilo tudi leto, rojstva delegatskega sistema, ki smo ga začeli izvajati najprej na področju družbenopolitičnih skupnosti, kasneje pa tudi na področju samoupravnih interesnih skupnosti. Marca 1975 smo namreč izvolili delegacije za zbor združenega dela, de-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Direktor Janez Bedina je dobil srebrno plaketo mesta Tržič, za zasluge in prizadevanja, da se naš kolektiv ob 75-letnici lahko ponaša s takimi uspehi.

NAŠ JUBILEJ

(Nadaljevanje s 1. strani)

cembra pa splošno delegacijo za samoupravne interesne skupnosti.

Tako je bilo po volitvah v letu 1974 vključenih v delo samoupravnih organov 318 delavcev, od tega 138 žensk, 64 članov ZK, oziroma 74 članov ZSM. Delegacije za zbor združenega dela so vključevale 40 delavcev, splošna delegacija pa 55 delavcev. Poleg tega moram že poudariti, da so vse pomembne odločitve prešle v pristojnosti zborov delavcev.

Z enako samoupravno organiziranostjo smo nadaljevali še v letu 1975 in 1976. Koncem leta 1976, oziroma s prvim januarjem 1977, se je po že dolgoletnem poslovno tehničnem sodelovanju priključila k naši delovni organizaciji kot nova temeljna organizacija BUDUČNOST LUDBREG.

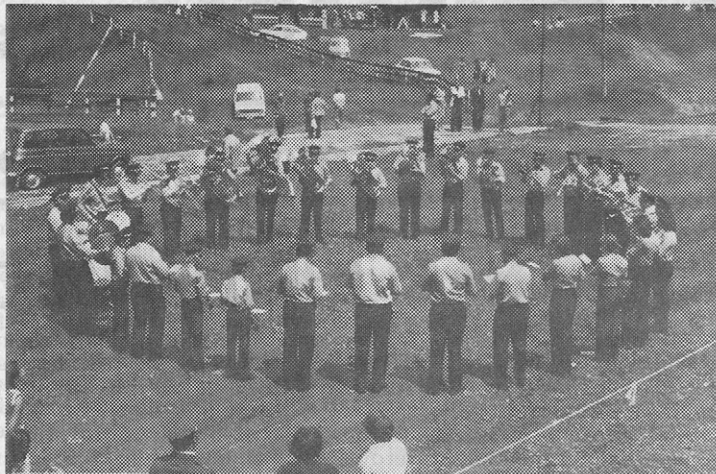
Na zborovanju ob 75-letnici je govoril medobčinski sekretar sveta ZKS za Gorenjsko tovariš Zdravko Krvina.

V letu 1976 smo se široko vključili v javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu, ki je bil sprejet tega leta na DAN REPUBLIKE. Zakon o združenem delu smo pričeli izvajati v letu 1977 po programu, ki so ga sprejele vse družbeno politične organizacije in delavski sveti. Na podlagi izdelanih analiz samoupravnega organiziranja, dohodkovnih odnosov, upravljanja in samoupravnih aktov, so bile v drugem polletju preteklega leta organizirane razprave na zborih delavcev, kjer smo ugotovili potrebo spremembe samoupravne organiziranosti, in sicer za organiziranje novih temeljnih organizacij KOMERCIALA in ORODJARNA, kar je pogojilo tudi nekaj sprememb pri samoupravni skupnosti skupnih služb. Vzporedno s tem so v skladu z zakonom o združenem delu potekale razprave o spremembah samoupravnih aktov: samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD in delovno organizacijo, statuta delovne organizacije, samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev in statutov TOZD in delovne skupnosti skupnih služb, ki smo jih sprejeli na referendumu 29. 12. 1977.

Na referendumu 10. 11. 1977 smo se odločili za organiziranje novih TOZD KOMERCIALA in ORODJARNA s 1. 1. 1978 in tako smo letošnje jubilejno leto pričeli organizirani v osem temeljnih organizacij in delovno skupnost skupnih služb.

Udeleženci srečanja v Podljubelju.

Na srečanju je sodelovala tudi tržiška pihalna godba.

Po že predhodnih pripravah koncem leta 1977 smo januarja letos izvedli volitve v nove organe upravljanja TOZD, DSSS in delovne organizacije, marca letos pa smo izvolili delegacije za zbor združenega dela in samoupravne interesne skupnosti. Po teh volitvah je za tekoče mandatno obdobje v organe upravljanja izvoljenih 722 delavcev, v delegacije za združeno delo in samoupravne interesne skupnosti pa 216 delavcev.

V sedanji samoupravni organiziranosti, ki temelji na ustavi in zakonu o združenem delu, upravljamo delavci v temeljnih organizacijah neposredno z osebnim izjavljanjem in preko delegatov v organih upravljanja. Vsaka temeljna organizacija ima neposredno voljene organe: delavski svet, odbor za samoupravni nadzor, disciplinsko komisijo in svete delovnih enot, poleg teh pa je delavski svet vsake TOZD imenoval še sedem do devet izvršilnih organov. V vsaki TOZD deluje delegacija za zbor združenega dela ter posebne, ali združene delegacije za samoupravne interesne skupnosti. Na nivoju delovne organizacije so neposredno voljeni organi skupni delavski svet, odbor za samoupravno kontrolo in odbor za finančna razmerja ter pet izvršilnih organov, ki jih je imenoval skupni delavski svet.

V vseh teh organih so zastopani delavci vseh TOZD in DSSS po delegatih, kot to določata samoupravni sporazum o združitvi in statut delovne organizacije.

Iz vsega navedenega lahko povzamemo, da je bilo naše dosedanje delo na področju samoupravnih odnosov, organiziranja in odločanja, pravilno in uspešno, kar se odraža tudi na doseženih poslovnih rezultatih. Ob zaključku moram poudariti, da so se ob sprejemanju vseh omenjenih samoupravnih odločitev aktivno vključevale v razpravo in sodelovale pri razvoju samoupravljanja tudi družbeno politične organizacije, katere so prav tako osnovane v vseh TOZD in DSSS.

Ob tej priliki se vsem delavcem PEKA, vodstvu delovne organizacije in vodstvom TOZD ter družbenopolitičnim organizacijam zahvaljujem za vsa dosežanja prizadevanja pri razvijanju samoupravnih odnosov in uresničevanju samoupravljanja po ustavi in zakonu o združenem delu obenem pa pozivam k takemu delu tudi v bodoče.

Prepričan sem, da bomo s svojo bogato dosedanje samoupravno prakso tudi v bodoče sposobni opravljati vse naloge in bomo s prizadevnim vsakodnevnim delom kar največ prispevali k nadaljnjemu dograjevanju, razvijanju in krepitvi samoupravljanja ter s tem k še večji gospodarski uspešnosti naše delovne organizacije ter razvoju širše družbene skupnosti. Še posebno se bomo zavzeli za izvajanje in uresničevanje sklepov in resolucij, ki sta jih sprejela 8. kongres ZKS in 11. kongres ZKJ.

Za zaključek mi še dovolite, da za občinski praznik Tržiča vsem občanom posredujem iskrene čestitke delavcev delovne organizacije PEKO.

Na seji so bile podeljene plakete mesta Tržič. Dobili so jih: Janez Bedina, Vzgojno varstveni zavod, Marija Faganeli-Greif, Milka Ahačič, Milan Tribušon, Janko Lončar in Ludvik Štalc.

Praznovanje se je nadaljevalo popoldne v Podljubelju na motokros prostoru. Na zborovanju delavcev Peka ob 75. letnici je govoril sekretar medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko Zdravko Krvina in direktor Peka Janez Bedina. V kulturnem programu so sodelovale folklorne skupine iz Ludbrega in Tržiča. Za ples in razvedrilo je do poznih večernih ur igral ansambel Gorenjci.

»PEKO« NA TUJIH TRŽIŠČIH

Pred zadnjo svetovno vojno Jugoslavija čevljev ni izvažala izvzemši podjetje Bata Borovo in še to le gumijasto obutev. Uvažali so v tem času modno, predvsem žensko obutev po visokih cenah (Bally, Popper ipd.). V prvih letih po osvoboditvi je čevljev primanjkovalo in je proizvodnja le s težavo pokrivala domače potrebe. Za dobave na tuje trge tudi ni bila usposobljena, ker je bila izbira surovin in pomožnih materialov skromna in tudi v modnem pogledu je tedanja jugoslovanska čevljarstva industrija zaostajala predvsem za zahodnimi proizvajalci.

S prehodom podjetij v delavsko upravljanje in uvedbo tržnega sistema gospodarjenja je izbor obutve postajal vse pestrejši in tudi proizvodnja kljub zastoju v letih 1950–1953 čedalje večja. Kmalu je toliko narasla, da jo domači trg ni mogel absorbirati in je bilo potrebno razmišljati o izvozu.

Peko je prvo pošiljko pripravil za izvoz leta 1955. Tedaj je bilo poslanih na Poljsko 25.000 parov moške nizke obutve v kvalitetni, modni izdelavi. V primerjavi s skupno proizvodnjo 614.000 parov je to pomenilo borih 4%. Deset let kasneje, to je leta 1965, je znašala proizvodnja 1.532.000 parov, izvoz pa 300.000 parov ali 19,6%. In zopet 10 let kasneje, ko je proizvodnja narasla na 1.913.000 parov, se je izvoz povzpela na 1.005.000 parov ali 52,5%, kar pomeni več kot polovico vse proizvodnje.

V prvih letih je izvažal Peko obutev, tako kot druga jugoslovanska čevljarstva industrija, predvsem na vzhodna tržišča (SSSR, Poljska, Vzhodna Nemčija). Že leta 1958 pa je odšlo na zahodni trg 1.200 parov v glavnem vzorci v manjših poizkusnih pošiljkah. Zaradi slabega poznavanja trga in zaostajanja za modo je jugoslovanska čevljarstva industrija zahodni trg težko osvajala.

Vendar je Peko že leta 1968 izvozil na ta trg 411.000 ali 25,5% svoje proizvodnje. Kupci so se zelo menjavali in kar je bilo najtežje vsak je želel nekaj svojega, to je povzročalo v proizvodnji velike zastoje, težave in stroške. Peko je kljub temu negoval zahodni izvoz, četudi je bil pogojen z izgubo.

Med čevljarstvo industrijo je bil namreč sklenjen sporazum, da se vzhodna rentabilna naročila delijo s ključem, ki ga doseže posamezna delovna organizacija s svojim izvozom na zahod.

Odločen korak pri osvajanju zahodnega trga je kolektiv Peka sprejel v letu 1970, ko je delavski svet dne 24. decembra odobril pristop k firmi Afis iz Pirmasensa. Le-to je leta 1969 ustanovil lastnik uvoznega in grosističnega podjetja firme Hillman iz Essna gospod Stünzhof, ki je bankrotiral in zaradi tega iz nje izstopil. Po njegovem izstopu je v firmo Afis pristopilo naše podjetje z 49% udeležbo kapitala. Od tedaj dalje teče zahodni izvoz pretežno preko nje. Odpadle so tri kolekcije, ki jih je podjetje izdelovalo pred letom 1970 – za izvoz na zahod, za domači trg in za vzhod. Za zahodni in domači trg se kreira sedaj v glavnem enotna kolekcija, iz katere se izberejo tudi vzorci za vzhod.

Obseg zahodnega izvoza je iz leta v leto večji in je dosegel v letu 1977 842.000 parov ali 34% celotne proizvodnje, medtem ko

je vzhodni znašal le 347.000 parov oziroma 14% proizvodnje. V tem letu je bil izvoz usmerjen v zapadno Nemčijo, Švedsko, Švico, Nizozemsko, ZDA ter vzhodno Nemčijo in SSSR.

Naročila zunanega in notranjega trga so vsa zadnja leta večja kot jih premorejo kapacitete podjetja skupno z Budućnostjo iz Ludbrega, ki je postala s 1. januarjem 1977 TOZD delovne organizacije PEKO. Da bi kupcem ustregli, vključuje PEKO v proizvodni program tudi drugo čevljarstvo industrijo, pretežno tisto, s katero ima trajne kooperantske odnose. Zanje razvija kolekcije, jih oskrbuje s podplati, petami in drugim sestavnimi deli, velikokrat pa tudi z usnjem in drugim materialom. Peko sam skupno z Budućnostjo je v letu 1977 izvozil 1.189.000 parov, skupno s kooperanti pa 1.581.000 parov. Celotni devizni priliv je znašal 13.635.000 \$, kar je precej več kot znaša devizna vrednost uvoza raznih materialov, ki jih rabi Peko pri proizvodnji obutve, poliuretanskih in gumijastih izdelkov ter izdelkov iz plastičnih materialov.

Iz skromnega začetka v letu 1955 se je do leta 1977 izvoz povečal za 401 krat, proizvodnja pa le za 4 krat. Tako velik porast izvoza sloni na tradiciji, sposobnosti, vztrajnosti in prizadevnosti delovnega kolektiva, ki je pripravljen prevzeti nase vse težave, katere pogojuje obsežne priprave kolekcije, nabavna vrednost novih modnih materialov, kakor tudi tekoče spremembe, ki jih proizvodnji nalagajo zahtevni tuji (in tudi domači) trgi.

se nadaljuje

Rozman Janko

Poslovna zgradba AFIS

TASOVIH 53 LET V PEKO

Naš TASO iz Knez Mihajlove v Beogradu se poslavlja. Po načelu, ki se ga je držal vse življenje, da je važno le delo in posel, odhaja brez slovesnosti in poslavljanja. Čeprav moramo spoštovati njegovo odločitev, ne bi bilo prav, da bi njegov odhod ne zabeležili in spomnili hkrati na vse tisto, kar TASO posejba in kar mu delavci PEKA dolgujemo. Tega pa je veliko, saj TASO ni preživel 53 let nekje v senci, ampak je ves čas delal tam, kjer je bilo najtežje in največ:

– v PEKU je začel delati 15. marca 1925, že 21. novembra 1927 pa je bil imenovan za poslovodja v Skopju, kjer je bilo treba začeti takorekoč znova;

– 16 let je bil poslovodja v Kragujevcu, še danes pa mnogo Kragujevčanov povezuje ime PEKO in TASO, čeprav Taso že 32 let živi in dela v Beogradu;

– kdo se ne spomni njegovega »avtobusa« na Knez Mihajlovi – prodajalne, ki je merila 33 kv. m, pa je kolektiv Beograd II v letu 1970 dosegel v njej takrat neverjetnih 840 milj. S din prometa.

– kdo ne ve za rekorde – 20 milj. N din, pa 39.860.000 lani, pa letošnje povečanje prometa, ki ga dosega Beograd II pod njegovim vodstvom.

Težko bo naštetni vse njegove uspehe in rekorde, saj je znal vseh 53 let stopnjavati svoje dosežke, kot bi mu vsak rekord dal novih moči za še boljši rezultat.

Ob njegovih rekordih pa je treba naglasiti, da so bili izjemni rezultati le zunanji znak njegovega bogatega in upornega dela,

ob katerem smo se vsi, ki smo bili z njim v stikih, lahko veliko naučili. Najprej je treba omeniti njegovo kompletno osebnost: enako dobro zna prepričati kupca, rešiti reklamacijo, kot zna razporediti blago po prodajalni, napraviti izložbo, reševati socialne probleme svojih sodelavcev, nastopati kot predstavnik delovne organizacije. Pa njegova vztrajnost in neutrudnost: vsak dan v prodajalni, vsaka pošiljka razporejena po njegovem planu, vsak nov proizvod na najbolj ustrezno mesto v izložbo. Urejenost, čistoča v prodajalni tudi v najhujših »špicah«.

Generacije mladih so ob njem postale sposobni prodajalci. Tasova šola je odpirala vrata v katerokoli prodajalno v Beogradu. Pri tem pa je še danes pripravljen sprejeti vse kar je dobrega v novostih, uči se naprej, hoče več!

Njegovim kolegom ni v spomin samo kot rešitelj za »težke« artikle, ampak tudi kot stvarnik, konkreten analitik uspehov in napak na bazenskih konferencah, mož, ki se zaveda odgovornosti svojega dela, ki je pred naročanjem skrbno analiziral stanje zalog in pogosto presenečal z izvornostjo svojih ugotovitev.

TASO je živa legenda in zgodovina razvoja PEKOVE trgovine. Ni pretirano trditi, da njegovega prispevka danes še ni mogoče izmeriti. Najlepše pri tem pa je dejstvo, da je ostal zdrav, vitalen, razpoložen.

Iskreno mu želimo, da bi nam tak ostal še veliko, veliko let!

DIREKTOR
JANEZ BEDINA

NAŠE POSLOVANJE V PRVEM POLLETJU

I. UVOD

Vsake tri mesece rezultate našega dela in prizadevanja še posebej analiziramo in ocenjujemo, ter dosežen dohodek razporejamo. V letu ko praznuje delovna skupnost Peka 75-letnico in smo že ob polletnem obračunu poslovanja, katerega ocenjujemo v primerjavi z doseženim v enakem obdobju preteklega leta, pa tudi z uresničevanjem postavljenih ciljev za letošnje leto.

Na podlagi kratke informacije o doseženih rezultatih so delavci na zborih sprejeli sklepe o začasnih razporeditvi doseženega dohodka, kateri so se pri dokončni izdelavi obračuna tudi upoštevali. Če že uvodoma poizkusim omeniti najpomembnejše podatke, potem je to povečan obseg proizvodnje obutve za 8 %, povečan obseg prodaje naših in dokupljenih izdelkov v maloprodaji po vrednosti za 23 %, in pri prodaji na debelo za 13 %. Še posebej velja omeniti, da smo povečali vrednost izvoza na konvertibilno področje za 47 % po vrednosti in je znašal 6.109.720 USA \$ ter tako prispevamo že pomemben delež k izravnavi devizne bilance naše države. Dosežen celotni prihodek delovne organizacije je letos višji za 18 % prav tako tudi porabljena sredstva in dosežen dohodek za 19 %. Pri razporeditvi doseženega dohodka moramo upoštevati, da smo že realizirali v celoti osebne dohodke, katere smo imeli prej še v zalogah gotovih izdelkov in nedovršene proizvodnje. Tako so v prikazanih rezultatih sredstva za akumulacijo minimalna, na podlagi primerljivih podatkov pa smo uspeli tudi ta del čistega dohodka povečati za 21 % pri tem pa so tudi povprečni osebni dohodki višji za 21 % in so znašali 6.619 din, oziroma brez TOZD Budućnost 7.194 din, kar pomeni tudi 5.063 din povprečnega čistega osebnega dohodka.

Z doseženimi rezultati smo bili lahko zadovoljni, vendar moramo pri nadaljnjem delu vložiti še več naporov, da bi posamezna dogajanja, katera odstopajo od načrtane poti, obrnili v načrtane smeri in tako ob zaključnem računu jubilejnega leta ugotavljali še boljšo uspešnost.

II. SPLOŠNI PODATKI

V letošnjem letu posluje v okviru naše delovne organizacije osem temeljnih organizacij in delovna skupnost skupnih služb. Spremenjena organiziranost velja od 1.1.1978, ko je bila samoupravno dogovorjena in izdelana preporazdelitve premoženja, seveda pa je potrebno to spremembo pri oceni poslovnega rezultata posamezne temeljne organizacije tudi upoštevati.

Med pomembnimi dogodki velja še posebej poudariti, da so bile izvedene volitve v samoupravne organe in tudi v skupščine družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti, kot zaključek izredno široke aktivnosti že od samih priprav na volitve naprej.

V pogledu zaposlovanja beležimo 9 % porast zaposlenih, tako da nas je bilo letos v povprečju zaposlenih 3.887 delavcev. Povečanje zaposlenih je največje v TOZD Budućnost in sicer za 21 %, v ostalih temeljnih organizacijah pa za 3 %. Akontacije osebnih dohodkov so bile v letošnjem letu izplačane po merilih, katere določa pravilnik o delitvi osebnih dohodkov in smo ga v začetku leta sprejeli na referendumu. Delavski sveti so v mesecu juniju, na podlagi ocene polletnega rezultata, sprejeli sklepe o izplačilu akontacije III. delitve v višini 8 % za prvo polletje tako so bili doseženi povprečni čisti osebni dohodki na področju Tržiča 5.142 ali 26 % več kot pred letom, v Trbovljah 4.039 din ali 21 % več, v Ludbregu 3.449 din ali 32 % več in v poslovalnicah 5.333 din ali 7 % več kot pred letom.

Obveščanje vseh članov naše delovne skupnosti je potekalo po ustaljenih poteh. Vsa najpomembnejša dogajanja so bila posredovana preko »Čevljarja« in »Čevljarjevih obvestil«, obširnejša gradiva o pomembnih predlogih pa so bila posredovana vsem članom samoupravnih organov in preko oglasnih desk dostopna tudi vsem ostalim.

III. POSLOVNI REZULTAT DO PEKO

PROIZVODNJA

V letošnjem polletju je bilo izdelanih 1.581.913 parov raznih vrst obutve, kar je 8 % več kot pred letom vendar manj od smelo postavljenega operativnega plana. Poleg večje količine pa je bilo v povprečju več vložnega dela na enote proizvoda, kar se odraža tudi v povečani produktivnosti dela. Manjši obseg proizvodnje kot pred letom je bil v TOZD Poliuretan, v TOZD Gumoplast pa na nivoju preteklega leta.

Pri sami proizvodnji so bili prisotni tudi zastoji, katerih izvor je delno objektivnega, delno pa tudi subjektivnega značaja. Poleg problemov v pogledu same široke pojmovane priprave

proizvodnje pa je v letošnjem letu prisotno izredno povečanje izostankov z dela. Za celo delovno organizacijo ugotavljamo, da je bilo kar 12,66 % odsotnih z dela v lanskem letu pa 10 %. Drugače povedano, vsak dan je bilo v poprečju odsotnih 502 delavca ali 35 % več kot pred letom. Tako povečani izostanki z dela nujno povečujejo tudi stroške in to zaradi zastojev v proizvodnji in seveda tudi zaradi višjih nadomestil osebnih dohodkov. Poleg stalno prisotnega naraščanja cen reprodukcijskega materiala je omenjeni pojav še dodatno vplival na višje stroške po enoti izdelka in s tem tudi na nižji ostanek dohodka saj nam tržišče tega ne prizna v prodajni mreži.

PRODAJA

Po določilih SS o združitvi vršita prodajo drugim prometni temeljni organizaciji Komerčiala in Mreža. Z letnim planom smo že načrtovali, da bomo večji del obutve, izdelane v naši delovni organizaciji, prodali v lastni trgovski mreži ter seveda manj drugim in to predvsem na vzhodno tržišče. Postavljeni cilj se tudi uresničuje seveda pa je zato vrednostni obseg prodaje na debelo v manjšem porastu kot preteklega leta. Kot je že uvodoma omenjeno, so bili doseženi izredni uspehi pri prodaji v izvoz in to na konvertibilno področje, kjer je stopnja rasti obsega poslovanja največja prav na to področje.

V nadaljevanju je prikazan celotni vrednostni obseg izvoza izračunan v USA \$ in CI \$ katerega spremlja izvozni oddelek in znaša:

Vrsta izvoza	30. 6. 1977	30. 6. 1978	Indeks 78/77		
1	2	3	4		
1. Izvoz na kon. podr.	4.165.087	71,7	6.109.720	84,8	147
1.1. Obutev	3.477.505	59,9	5.772.805	80,2	166
1.2. Ostali izd.	687.582	11,8	336.915	4,6	51
2. Izvoz na klir. podr.	1.639.956	28,3	1.091.096	15,2	67
3. Skupaj	5.805.043	100,0	7.200.816	100	124

Če ob podatkih izvoza omenim še vrednost uvoza, je ta znašal za prvo polletje 88.568 tisoč deviznih dinarjev, kar je 4.853.081 USA \$. Tako ugotavljamo tudi zelo ugodno zunanjo trgovsko bilanco, saj smo izvozili na zapadno tržišče 26 % več kot pa uvozili.

Izredno pomembna prodajna pot je tudi prodaja v naših prodajalnah, kjer smo letos prodali 1.508.384 parov obutve, kar je 4 % več kot pred letom, po vrednosti pa za 23 % več ali 341.104 tisoč din. Od prodanih izdelkov je bilo 57 % izdelanih v Peko, lansko leto pa je bil ta delež le 40 %.

Pri prodaji naših izdelkov na trgu se ugotavljajo tudi dosežene razlike med interno sporazumno ceno in doseženo prodajno ceno. Prav pri teh razlikah ugotavljamo določeno odstopanje dejanskih razlik od načrtovanih. Pri prodaji na domačem trgu je donosnost manjša od načrtovane, pri izvozu na zapadno področje pa ugodnejša. V bodoče bomo morali storiti več na področju zniževanja stroškov, za dejansko potrebne stroške pa na področju doseganja odgovarjajočih prodajnih cen. Odstopanja ugotavljamo tudi pri zalogah, saj te nismo uspeli znižati kot smo si postavili cilj, pač pa so celo v prekomernem porastu, kar seveda vpliva na večje stroške in slabšo likvidnost.

FINANČNI REZULTAT – CELOTNI PRIHODEK IN DELITEV

Celotni prihodek se ugotavlja po plačani realizaciji in po določilih novega Zakona o ugotavljanju celotnega prihodka in dohodka. Neplačana realizacija je zaradi spremenjenih predpisov minimalna, saj znaša za celo delovno organizacijo le 927.955,00 din, ter je tako poslovni rezultat po plačani realizaciji nekoliko ugodnejši kot po fakturirani. Pri oceni doseženega dohodka in njegove razporeditve pa moramo upoštevati dejstvo, da smo na podlagi sklepov delavskih svetov v celoti realizirali vse osebne dohodke, tudi tiste, katere smo prej vodili v zalogah nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov. Po stanju zalog konec junija, bi po starem načinu vrednotenja zalog imeli le-te višje vrednotene za 20.626 tisoč din, za enak znesek zmanjšane realizirane osebne dohodke in višji del čistega dohodka za akumulacijo.

Za primerljivost doseženih rezultatov je prikazan celotni prihodek po fakturirani realizaciji in brez razvrednotenja zalog, kjer ugotavljamo povečanje celotnega prihodka za 18 %, porabljenih sredstev za 18 % in doseženega dohodka za 19 %.

Dohodek namenjen za davke, prispevke in ostale obveznosti je večji za 40 % in čisti dohodek za 12 %. Za osebno in skupno porabo je po tem obračunu namenjeno 82,7 % čistega dohodka ali 10 % več kot pred letom ter za razširitev materialne osnove dela

in rezerv 17,3 % čistega dohodka ali 21 % več kot pred letom kar znaša 32.557 tisoč din. Taki so torej primerljivi podatki, ob upoštevanju obračuna po plačani realizaciji in omenjenega razvrdenja zalog pa je celotni prihodek večji za 18 % in znaša 1.310.992 tisoč din, porabljena sredstva so večja za 17 % doseženi dohodek v višini 268.198 tisoč din, kar je 25 % več kot pred letom. Če celotni prihodek razdelimo po posameznih oblikah prihodkov ugotovimo da je 51,6 % celotnega prihodka iz naslova prodaje drugim, 47,0 % doseženega z interno prodajo in svobodno menjavo med temeljnimi organizacijami, DSSS, ter 1,4 % doseženega z drugimi prihodki, med katerimi je tudi izvozna premija.

Celotni prihodek temeljnih organizacij se ugotavlja z doseženimi prihodki prodaje proizvodov po interno določenim sporazumnim cenam in udeležbo na skupnem rezultatu, kateri se ugotavlja v prometnih temeljnih organizacijah. Kot določa SS o združitvi, LPS 1978 se skupni rezultat ugotavlja kot razlika med doseženimi prodajnimi in internimi cenami ter zmanjšani za sporazumno ceno storitev prometnih temeljnih organizacij. V letošnjem prvem polletju je bil skupni rezultat dosežen v višini 18.824 tisoč din, od katerega se je na podlagi sklepov skupnega delavskega sveta namenilo 18.036 tisoč din za razvrdenje zalog nedovršene in gotovih izdelkov v proizvodnih temeljnih organizacijah preostali del v višini 788 tisoč din, pa je bil razdeljen vsem temeljnim organizacijam po merilih, ki so določena v planu za letošnje leto.

PORABLJENA SREDSTVA

Stopnja rasti porabljenih sredstev je malenkostno nižja kot celotnega prihodka, kar seveda ugodno vpliva na dosežen dohodek. Pri odnosu med omenjenimi stopnjami rasti pa še nismo dosegli cilja, saj je tudi letni plan pri porabljenih sredstvih že nekoliko višje izpolnjen kot pri celotnem prihodu. V strukturi porabljenih sredstev predstavlja poraba osnovnih surovin in repromateriala 42,2 % ter je to največja postavka stroškov, ki je tudi letos za 31 % višja kot pred letom.

Ker je količinski obseg proizvodnje povečan za 8 %, iz tega lahko sklepamo, da so cene reprodukcijskega materiala približno za 23 % višje kot pred letom.

DOHODEK IN NJEGOVA ZAČASNA RAZPOREDITEV

Na zborih delavcev je bil potrjen predlog začasne razporeditve dohodka, pri katerem so se upoštevale že vse sprejete obveznosti iz dohodka in tudi čistega dohodka ter obvezna razporeditev dela čistega dohodka za rezerve in poslovni sklad v višini vplačanih akontacij za manj razvite. Ker je bilo potrebno večji del čistega dohodka nameniti za osebne dohodke, to za pokrivanje osebnih dohodkov iz zalog ni bilo možno v vseh temeljnih organizacijah razporediti za skupno porabo polovice letnega plana, pač pa samo v tistih, kjer je dosežen dohodek to dopuščal.

Ob taki razporeditvi doseženega dohodka je namenjeno davkom in prispevkom 28,7 % dohodka ali 47 % več kot pred letom. Posebej velja omeniti, da prispevek za DSSS ni povsem primerljiv (ta je izveden le za preteklo leto), tako da je primerljiv odstotek povečanja stroškov DSSS le 22 % povečanja. Izredno so povečane tudi obresti in predstavljajo že 4,1 % doseženega dohodka. Vzrok tega povečanja je v večjem koriščenju kratkoročnih kreditov, katere smo potrebovali za financiranje povečanih zalog. Tudi obveznosti iz novo sprejetih SS (komunalno skupnost, požarna varnost, SLO in podobno) povečujejo še ostale namene kjer je porabljen kar 88 % večji znesek dohodka kot pred letom.

Čisti dohodek predstavlja 71,3 % doseženega dohodka (lansko leto 75,7 %) in je za 18 % večji kot pred letom. Za osebne dohodke je razporejeno 27 % več kot pred letom (če ne bi realizirali OD iz zalog pa bi bilo le 10 % več), za stanovanjska sredstva 19 % več, vendar so pri tem v letošnjem znesku tudi sredstva, ki se združujejo v SS stanovanjski skupnosti. Za neposredno svobodno menjavo je letos manj razporejenega dohodka, za ostale namene v skupni porabi pa skoraj dvojni znesek lanskega za ta namen.

Ostanek čistega dohodka namenjen razširitvi materialne osnove dela in obnavljanju rezerv je letos manjši zaradi že podane obrazložitve in predstavlja 5,5 % doseženega dohodka.

Pri oblikovanju predloga o začasni razporeditvi dohodka so se upoštevala tudi določila našega pravilnika o delitvi dohodka in osebnih dohodkov ter SS usnjarsko predelovalne industrije. Če primerjamo razporejena sredstva z dovoljenimi po pravilniku in SS, ugotovimo, da smo za izplačilo osebnih dohodkov – akontacij izkoristili 98,8 % dovoljenih sredstev za ta namen.

GIBANJE SREDSTEV IN LIKVIDNOST

S stanjem likvidnosti v preteklem polletnem obdobju ne moremo biti zadovoljni, saj smo morali predvsem v zadnjih mesecih najemati večje kratkoročne kredite, da smo lahko poravnali svoje obveznosti. Stanje kratkoročnih kreditov 30. 6. 1978 je znašalo že

219.264 tisoč din, kar je 57 % več kot v začetku leta. Z ozirom na sezonska nihanja je omenjeno povečanje le delno opravičljivo, v preostalem obdobju pa bomo morali vložiti večje napore za hitrejše obračanje sredstev.

Ob že omenjenem povečanju zalog za katere smo potrebovali dodatna sredstva, pa je vzporedno tekla tudi investicijska dejavnost v okviru sprejetih planov. Tako so znašala porabljena sredstva za investicije v tem obdobju 25.842 tisoč din, kar je približno v višini tekoče obračunane amortizacije po predpisanih in nad predpisanimi stopnjami.

V. ZAKLJUČEK

Vsa najpomembnejša dogajanja v pretekli polovici leta so omenjena oziroma prikazana v številkah. Na koncu lahko ugotovimo, da smo dosegli tak poslovni rezultat kot smo ga načrtovali, da smo bili na nekaterih področjih dela bolj uspešni in dosegli več kot smo planirali, da pa so tudi področja kjer se moramo v preostali polovici jubilejnega leta še bolj angažirati, da bi tako ob koncu leta bil tudi skupni rezultat boljši in višji od načrtovane.

VODJA FIN.-RAČ. SEKTORJA
Franc Grašič, ing. or.

PAVLHA

- Če ne boste preveč ropotali, bomo poleg samoupravnih aktov pogledali še, kako nas je šef otožkaval!

15. AVGUST DAN GRANIČARJEV

Tudi letos so praznovali 15. avgusta naši graničarji po karavlah vzdolž naših meja, pa tudi po OZD, ki imajo pokroviteljstvo nad posameznimi karavli.

15. avgust je praznik naših graničarjev, ki smo ga praznovali tudi mladi iz naše DO skupaj z vojaki iz karavle na Ljubelju, nad katero ima naša DO pokroviteljstvo. Tako kot vsako leto smo tudi letos organizirali športno tekmovanje. V kegljanju, namiznem tenisu in šahu smo se pomerili mladi iz DO Peko z graničarji iz Ljubelja. Tekmovanje je potekalo v prijateljskem vzdušju. Zmagali smo v kegljanju in namiznem tenisu, v šahu pa so bili boljši vojaki.

Z veseljem smo sprejeli vabilo za ponovno srečanje v karavli. S takšnimi srečanji krepimo bratstvo in enotnost naših narodov.

Stanislav Kuzma

ORODJARJI NA TRIMU

Mladinci OO TOZD ORODJARNA so organizirali TRIM akcijo s kolesi na progi Bistrica, Kovor, Zvirče do Podbrezj, kjer je komisija udeležencem izpolnila kartonček za dokaz, da je udeleženec prevozil progo. Vračali so se po isti progi.

V akciji je sodelovalo 70 udeležencev.

Na cilju je vsak udeleženec TRIM akcije vlekel srečko, ki je predstavljala določeno nagrado kot npr.: KVIZKO-SUŠTAR-ČEK, nalepke in značko PEKO in boni v vrednosti 100 din.

Akcija je potekala v prijetnem vzdušju in želimo, da bi se take akcije organizirale večkrat.

Janez Bohinc

POSLOVNI USPEH DO "PEKO" z TOZD BUDUČNOST
Celotni prihodek in delitev (plačana realizacija)

Vrednost v 1000 din

Naslov podatka	Obračun 30.6.1977		Obračun 30.6.1978		Index	P l a n - za leto 1978	
	Vrednost	Struktura	Vrednost	Struktura		Vrednost	Izpolnitev
1	2	3	4	5	6(4:2)	7	8(4:7)
A. CELOTNI PRIHODEK	1.107.387	100.00	1.310.992	100.00	118	2.639.658	49.67
1. Eksterna realizacija	578.213	52.21	677.072	51.64	117	1.470.002	46.06
2. Interna realizacija	511.480	46.19	586.083	44.71	115	1.107.056	52.94
3. Svobodna menjava	-	-	30.394	2.32	-	62.600	48.55
4. Drugi prihodki	17.694	1.60	17.443	1.33	99	-	-
B. PORABLJENA SREDSTVA	892.886	80.63	1.042.794	79.54	117	2.087.474	49.95
1. Poslovni stroški	355.193	32.08	429.685	32.77	121	805.621	53.34
2. Amortizacija	12.169	1.10	16.345	1.25	134	31.205	52.38
3. Nab.vred.prod.blaga	513.491	46.36	583.206	44.49	114	1.250.648	46.63
4. Drugi poslovni stroški	12.033	1.09	13.558	1.03	113	-	-
C. DOHODEK (A - B)	214.501	19.37	268.198	20.46	125	552.184	48.57
1. Davki, prispevki in drugi nam.	52.219	4.71	77.000	5.87	147	156.875	49.08
2. ČISTI DOHODEK	162.282	14.66	191.198	14.59	118	395.309	48.37
2.1. Osebna in skupna poraba	138.713	12.53	176.442	13.46	127	340.067	51.88
2.2. Raz.mat.osnove in rez.	23.569	2.13	14.756	1.13	63	55.242	26.71
D. DRUŽBENI PROIZVOD (B 2 + C)	226.670	20.47	284.543	21.70	126	583.389	48.77
E. POPREČNA UPORABLJENA SREDSTVA	779.221	-	1.187.514	-	152	812.491	146.16
F. ČISTI OSEBNI DOHODKI - izplačani	81.934	-	92.693	-	113	-	-
G. ŠTEVILO ZAPOSLENIH	3.551	-	3.887	-	109	3.909	99.44

POSLOVNI USPEH po fakturirani realizaciji
Celotni prihodek in delitev

Naslov podatka	Obračun 30.6.1977		Obračun 30.6.1978		Index	P l a n za leto	
	Vrednost	Struktura	Vrednost	Struktura		78/77	Vrednost
1	2	3	4	5	6(4:2)	7	8(4:7)
A. CELOTNI PRIHODEK	1.097.332	100,00	1.293.058	100	118		
1. Eksterna realizacija	584.011	53,22	656.427	50,77	112		
2. Interna realizacija	493.239	44,95	588.603	45,52	119		
3. Svobodna menjava	-	-	30.394	2,35	-		
4. Drugi prihodki	20.082	1,83	17.634	1,36	88		
B. PORABLJENA SREDSTVA	874.361	79,68	1.028.200	79,52	118		
1. Poslovni stroški	352.141	32,09	429.605	33,22	122		
2. Amortizacija	12.169	1,11	16.345	1,26	134		
3. Nab.vred.prod.blaga	498.018	45,38	568.693	43,98	114		
4. Drugi poslovni stroški	12.033	1,10	13.557	1,06	113		
C. DOHODEK (A - B)	222.971	20,32	264.588	20,48	119		
1. Davki, prispevki in drugi nam.	55.131	5,02	77.000	5,95	140		
2. ČISTI DOHODEK	167.840	15,30	187.588	14,53	112		
2.1. Osebna in skup. poraba	140.975	12,85	155.301	12,01	110		
2.2. Raz.mat.osnove in rez.	26.865	2,45	32.557	2,52	121		
D. DRUŽBENI PROIZVOD (B 2 + C)	235.140	21,43	281.203	21,54	120		
E. POPREČNA UPORABLJENA SREDSTVA	779.221						
F. ČISTI OSEBNI DOHODKI - izplačani	78.461		94.362		120		
G. ŠTEVILO ZAPOSLENIH	3.579		3.887		109		

Janez Ažman

KAKOVOST IN SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST V OZD

RAZMIŠLJANJE O ORGANIZACIJSKIH OBLIKAH SLUŽB KONTROLE KVALITETE

Naš samoupravni družbeno ekonomski sistem, ki ima osnovo v družbeni lastnini proizvodnih sredstev, je nekaj popolnoma izvirnega in zato odgovarjajočih rešitev posameznih problemov ne moremo iskati niti najti, niti v centralnoplanskem sistemu niti ne v kapitalističnem sistemu. To poudarjam zaradi tega, ker je vedno bolj prisotna trditev, da lahko to ali ono prilagodimo temu ali onemu sistemu češ, da so ti sistemi nevtralni in imajo povsod svojo uporabnost.

Vsak nacionalno ekonomski sistem definira kdo je lastnik proizvodnih sredstev in s tem nosilec upravljanja. Nosilca ščitijo pravne norme, sistem, ukrepi ekonomske politike, sam pa se zavaruje z organizacijo dela podjetja, s kontrolo. V kapitalizmu, ki je zgrajen na privatni lastnini, je kapitalist lastnik, ki svoje menežerje pooblašča, da za njegov račun upravljajo njegovo lastnino, da jo čuvajo in množijo (večajo). Vsaka nedisciplina je v bistvu negiranje do pravice upravljanja. Z drugimi besedami negiranje lastništva, zato je osnova temu sistemu **disciplina**. Približno enaka je situacija v centralno-planskem sistemu, vendar z razliko, da je lastnina državna in da zato državni organi imenujejo vodje (direktorje) posameznih ekonomskih enot. Položaj delavca je v obeh sistemih navidezno enak. Povsod je disciplina baza, vendar obstaja bistvena razlika. Vsak dela zato, da si izboljša standard in zagotovi dolgoročno socialno varnost. Prav v tem pa se ta dva sistema razlikujeta in sicer v odnosu do dolgoročne socialne varnosti in v poznavanju standarda. Osebn standard ni le plača in večji ali manjši komfort, ki izvira iz nje, temveč tudi družbeni standard npr. kot je kultura, prosveta, izobraževanje, zdravstvo, starostno zavarovanje itd, kar je često bolj važno od normalno pojmovanega standarda. Nepotrebno je poudarjanje, kateri sistem je v splošnem in v posameznostih gledano boljši za delovnega človeka. Poudariti je treba, da je osnova obeh sistemov ista in to je disciplina. Zato so tudi vse metode in tehnike izvedene iz discipline.

V našem družbeno ekonomskem sistemu pa so proizvodna sredstva družbena last, torej last vsakega oziroma last nas vseh. V bistvu pa to pomeni negiranje lastnine. Delavsko samoupravljanje torej; pri čemer je lastnik proizvodnih sredstev in upravljalec delovni človek, ne more bazirati na disciplini, ker nihče nima pravice, da upravljalca **disciplinira**, ampak sloni na avto-disciplini ali bolje rečeno na samodisciplini. Zato so tudi metode in tehnike, ki izvirajo iz kapitalizma ali centralno planskega sistema v našem družbenoekonomskem sistemu vsaj problematične, če ne celo nesprejemljive.

Toda tudi visok standard in dolgoročna socialna varnost ne povzročata, da bi se ljudje počutili srečne in zadovoljne, če so odnosi nehumani, diktatorski. Po drugi strani pa človek stremi tudi za tem, da razvija vse svoje sposobnosti, ne le fizične temveč tudi psihične. Ker so tehnološki procesi danes organizirani tako, da je človek le drobno kolesce v celotnem tehnološkem sistemu, mu s tem ni dano, da bi odločno vplival na dogajanje okrog sebe, se pač ne more počutiti dobro. Od tod tudi gibanja zlasti v kapitalističnem svetu po humanizaciji dela in odnosov. Mi pa imamo glede na naš samoupravni sistem to prednost, da prav ta sistem preprečuje takšen pristop, in gledano az tega zornega kota na zakon o združenem delu, nam ta govori o tem, kako naj se uredijo medsebojni človeški odnosi, da bi bili čimbolj humani in da bi omogočali razvoj osebnosti. Če je delavec na svojem delovnem mestu zadovoljen, ne le z delom, osebnimi dohodki, delovnim okoljem itd, temveč tudi z odnosi, potem ni problemov ne s produktivnostjo, ne s kvaliteto. Na vsak način so odnosi v prvem planu, vse ostalo je potisnjeno v ozadje, celo standard in dolgoročna socialna varnost. Nema lokrat sem slišal pripombo delavcev, ki so govorili, da sta dve stvari potrebni za uspešno delo:

prvič: dobro počutje na delovnem mestu

drugič: primerna odškodnina za opravljeno delo

Zdelo se mi je nujno narediti omenjeni uvod, ki naj ne bi izvenel kot »trač« ali filozofiranje, ampak kot osnova na kateri **mora biti** zgrajena tudi vsa organizacija kontrole kvalitete. Pri tem pa razlaga o samodisciplini ne pomeni, da zagovarjam anarhijo, torej da lahko počenja vsak karkoli hoče, kot to ponavadi želimo dobesedno prenesti v življenje, **saj se pravice vsakega končajo tam, kjer se prične škoda drugega.**

Hkrati pa je potrebno poudariti dejstvo, da danes, ko problem proizvodnje ni več primaren in ko se je vse težje uveljaviti na domačem in tujem tržišču, kvaliteta igra odločilno vlogo; ta pa tudi zahteva red. Zavedati se je treba, da imajo družbeni interesi vedno prednost, to velja za družbeno ekonomsko odnose v materialnem smislu, na samoupravnem področju pa pomeni ustavno poglobljanje humanosti in spremembo medsebojnih človeških odnosov.

Oba elementa o katerih smo govorili bistveno vplivata na službo kvalitete, ki ni samoupravna, ampak izvedena funkcija. Prav o kontroli kvalitete, mnogo bolj kot pri kateri koli drugi operaciji izvajanja, pridejo do izraza medsebojni odnosi, posebno še, ker je često tehnična kontrola organizirana linijsko in avtoritativno ter zasnovana na disciplini. To pa je tipičen kapitalističen pristop, ki izvira iz privatne lastnine in je zato samoupravnemu sistemu tuj in ni usklajen ne z ustavo niti z zakonom o združenem delu.

Nadaljevanje prihodnjč

SINDIKATI PRED KONGRESOM

Priprave na republiški in zvezni kongres zveze sindikatov, nalagajo OOS organiziranje javnih razprav o osnutkih dokumentov za 9. kongres ZS Slovenije in 8. kongres ZS Jugoslavije.

Za nami je kongres ZK Slovenije in kongres ZK Jugoslavije, kjer so delegati posameznih komisij po široki javni razpravi ocenjevali tudi delo sindikatov. Sklepe in naloge sprejete na kongresih je treba spremeniti v akcije v katere je treba vključiti vse delovne ljudi. Poudarjeno je, da je zveza sindikatov tista družbeno politična organizacija, ki zagotavlja da ideje ZK dobijo najširšo podporo v delavskem razredu. Tako delo sindikatov nam zagotavlja resnično akcijsko delo, kot najširši družbeno politični dejavnik prav zdaj v predkongresni dejavnosti.

Ocenjevati aktivnost in delo sindikatov v dosedanem obdobju, ko je sindikat krepil svojo vlogo pri graditvi samoupravnega socialističnega sistema, sprejemanju in uresničevanju zakona o združenem delu, sprejemanju samoupravnih aktov in drugih družbeno političnih akcijah, je težko. Nekatere pa sindikati delali aktivno, nekatere pa delo sindikatov ni zadovoljivo.

Zato je zdaj v predkongresnem obdobju čas, da sindikalne organizacije opravijo svoje delo za uresničitev sprejetih sklepov na kongresih ZK Slovenije in ZK Jugoslavije.

Sindikati morajo dosledno uresničevati in sprejeti ta stališča kongresov, zato bo potrebno učinkovito akcijsko delo OOS, krepitev samoupravnih odnosov in to ob polnem angažiranju delovnih ljudi. Zato je v predkongresno dejavnost vključena javna razprava o osnutkih dokumentov za 9. kongres ZS Slovenije in 8. kongres ZS Jugoslavije.

To je naloga osnovnim organizacijam sindikata, prilagajanje novim delovnim razmeram, večji borbenosti in aktivnosti, zlasti pa krepitvi vloge sindikata pri spremljanju odnosov dohodka — standarda — produktivnosti.

V javni razpravi naj bi obravnavali predvsem: delovanje delegatskega sistema na vseh ravneh

- družbeno planiranje
- krepitev vloge temeljne organizacije združenega dela, pridobivanje dohodka, dohodkovnih odnosih med TOZD, svobodne menjave dela med TOZD in DSSS.
- uveljavljanje in krepitev vloge samoupravne delavske kontrole
- inventivne dejavnosti v združenem delu
- zdravstveno varstvo delavcev, zlasti še problem bolezenskih izostankov z dela
- problematika na področju stanovanjske gradnje
- kadrovske politike
- ljudska obramba in družbena samozaščita.

Posebno naj bi OOS Peko razpravljala o ustanovitvi občinskega odbora sindikata delavcev tekstilne in usnjarske ind. V to so zajete osnovne organizacije sindikata Peko, BPT, TRIO in Oblačila Novost. Sedež tega odbora sindikata pa bi bil v eni od teh delovnih organizacij.

Druga novost za OOS Peko je formiranje več osnovnih organizacij v TOZD Obutev, saj je v TOZD-u preko 1000 članov. Zaradi uspešnosti delovanja osnovnih organizacij je potrebno formiranje vsaj dveh osnovnih organizacij, ki se v okviru TOZD povezujeja v sindikalno konferenco.

Kakšno stališče, do nove organiziranosti zveze sindikatov bomo zavzeli bo pokazala prav predkongresna dejavnost predvsem pa javna razprava o osnutkih dokumentov za 9. kongres ZS Slovenije in 8. kongres ZS Jugoslavije.

Osnutki dokumentov za 9. kongres zveze sindikatov Slovenije so v prilogi delavske enotnosti v sindikalnem poročevalcu št. 11. z dne 8. 7. 1978., za 8. kongres zveze sindikatov Jugoslavije pa v sindikalnem poročevalcu št. 12. z dne 5. 8. 1978.

Dacar Janez

DRUŽBENO PREMOŽENJE V UPRAVLJANJU DELOVNE SKUPNOSTI PEKO

V zadnji številki Čevljarja je bilo prikazano družbeno premoženje v upravljanju naše delovne skupnosti, ter njegovo gibanje – povečanje v obdobju od leta 1967 do 1975. leta. Današnji sestavek pa je namenjen prikazu gibanja tega še v zadnjih dveh letih. Uvodoma že velja omeniti, da se je s 1. 1. 1977 vključila v našo delovno organizacijo prej samostojna tvornica obuča »Budučnost« Ludbreg in je tako v pregled za leto 1977 vključeno tudi premoženje temeljne organizacije »Budučnost«.

V letu 1976 se je vrednost premoženja povečala za 25,7%. Pomembno za to leto je sprejetje Zakona o zavarovanju plačil, saj so se vsled določil tega zakona znižale terjatve do naših kupcev kar za 39,2% in močno povečala likvidno – denarna sredstva. V pogledu zalog je bilo prisotno občutno povečanje teh, to kar za 40,6%, še z večjim odstotkom pa so se povečale finančne naložbe, med katerimi predstavlja največji delež posojilo manj razvitim republikam in avtonomnim pokrajinam.

V pogledu vlaganj v nova osnovna sredstva smo bili manj intenzivni, saj se je sedanja vrednost teh povečala le za 6%. Tako povečano premoženje je bilo pokrito s tekočimi ter dolgoročnimi obveznostmi in lastnimi skladi, katerih udeležba v strukturi se bistveno ni spremenila.

V skupno bilanco stanja premoženja se od 1. 1. 1977 vključuje tudi »Budučnost« katerega vrednost na dan priključitve je bila 82.738 tisoč din. Z ozirom da je bil v tem času zgrajen nov proizvodni obrat, so predstavljala osnovna sredstva največji del tega premoženja. Med viri tega premoženja pa so bili s polovico udeleženi dolgoročni krediti, 30% je bilo lastnih skladov in 20% kratkoročnih obveznosti.

Na dan zaključnega računa za leto 1977 je bilo celotno premoženje delovne organizacije vredno že nekaj več kot

milijardo novih dinarjev, oziroma se je v tem letu povečalo za 22,3%. Večji porast od povprečnega ugotavljamo pri zalogah, zmanjšala pa so se likvidna denarna sredstva. Tako povečano premoženje je bilo še vedno v višini 62% pokrito z lastnimi skladi, udeležba dolgoročnih kreditov se je sicer malenkostno povečala, vendar je predstavljala še vedno le 8,5% celotne vrednosti sredstev.

Na dan zaključnega računa za leto 1977 je bilo celotno premoženje delovne organizacije vredno že nekaj več kot milijardo novih dinarjev, oziroma se je v tem letu povečalo za 22,3%. Večji porast od povprečnega ugotavljamo pri zalogah, zmanjšala pa so se likvidna denarna sredstva. Tako povečano premoženje je bilo še vedno v višini 62% pokrito z lastnimi skladi, udeležba dolgoročnih kreditov se je sicer malenkostno povečala, vendar je predstavljala še vedno le 8,5% celotne vrednosti sredstev.

V tej in prejšnji številki Čevljarja so bili prikazani najpomembnejši podatki o gibanju družbenih sredstev, katere upravlja naša delovna skupnost. Če za zaključek omenim še nekaj primerjav za celotno dvanajstletno obdobje, to je od 1965. do 1977. leta, se je v tem času vrednost sredstev v vseh oblikah povečala kar za 20 krat, kar pomeni vsako leto za 28,3%. Posebej velja omeniti, da se je vrednost osnovnih sredstev, kljub visoki letni amortizaciji, vsako leto povečala za 32,6% ter da so se tudi lastni skladi povečali vsako leto za 30,3% kar je več kot obveznosti do drugih in se je tako delež lastnih sredstev povečal od 51,6% v letu 1965 na 62,1% ob zaključku preteklega leta.

Franc Grašič

PREGLED GIBANJA PREMOŽENJA IN VIROV PREMOŽENJA
DELOVNE ORGANIZACIJE PEKO V LETU 1976 IN 1977

Naslov podatka	Stanje 31.12.76 Peko		Odstotek povečanja v 1. 76	Stanje 31.12.76 Bud.		Stanje 1.1.77 Peko		Stanje 31.12.77		Odstotek povečanja v 1. 77
	Vrednost	Struktura		Vrednost	Struktura	Vrednost	Struktura	Vrednost	Struktura	
1	2	3	4	5	6	7(2+5)	8	9	10	11(9-7/7)
PREMOŽENJA										
Likvidna sredstva	108.896	14,51	75,3%	2.860	3,46	111.756	13,24	40.718	3,94	- 65,6%
Terjatve	63.913	8,40	39,2%	2.294	2,77	66.207	7,85	94.081	9,11	42,1%
Zaloge	326.691	42,95	40,6%	19.115	23,10	345.806	40,98	459.359	44,50	32,3%
Finančne naložbe	124.070	16,30	62,7%	8.159	9,86	152.229	18,67	175.580	16,99	32,9%
Osnovna sredstva	137.480	18,06	6,0%	50.510	60,81	187.790	22,26	262.795	25,46	29,9%
Skupaj aktiva	761.050	100,00	25,7%	82.738	100,00	843.788	100,00	1.032.331	100,00	22,3%
VIRI PREMOŽENJA										
Tekoče obveznosti	227.618	29,91	33,8%	17.007	20,56	244.625	28,99	303.800	29,43	24,2%
Dolgoročne obveznosti	22.694	2,98	8,9%	41.108	49,68	63.802	7,56	87.667	8,49	37,4%
Lastni skladi	510.738	67,11	25,2%	24.623	29,76	535.361	63,45	640.864	62,08	19,7%
Skupaj pasiva	761.050	100,00	25,7%	82.738	100,00	843.788	100,00	1.032.331	100,00	22,3%

III. ZVEZNA »ŠUŠTARIADA« V TUZLI

Letos smo se prvič udeležili skupaj z ekipami Cicibana iz Mirna pri Novi Gorici, Alpine Žiri in Planike iz Kranja II. zvezne Šuštarjade v Tuzli.

Tuzla, mesto prireditelja je to športno manifestacijo vključila v proslavljanje 35. letnice osvoboditve mesta, v znak XI. kongresa ZKJ in svečanosti ob dnevu borca 4. juliju.

Na kratko nekaj o mestu Tuzli. Tuzla je eno najstarejših mest v Bosni in Hercegovini, ki je preživelo različna obdobja v svoji zgodovini, saj je mesto zamenjalo veliko gospodarjev (Turki, Avstro Ogrska), že od nekdaj pa je Tuzla znana po bogatih nahajališčih premoga in soli oziroma slane vode.

Danes je Tuzla industrijsko razvito mesto z okoli 90.000 prebivalci, dvajset različnih narodnosti in narodi med katerimi je tudi veliko Slovencev.

V Tuzli in okolici je veliko pomembnih industrijskih objektov in rudnikov. Kombinacijo »Soda-So« ima edino tovarno soli v državi. Titovi rudniki »Kreka – Banovići«, v katerih nakopljejo največ premoga v državi (8,5 milijonov ton). Zaposlenih je 2700 rudarjev.

Termoelektrarna »Kreka« daje polovico električne energije v republiko in je eden zelo pomembnih objektov v Tuzli in republiko.

Še nekaj drugih tovarn iz Tuzle in okolice tovarna »Siporex«, ki proizvaja gradbeni material, »Unioninvest« – Sarajevo – OOUR montaže Tuzla, to je inženiring, kjer načrtujejo in projektirajo vse vrste strojno-električnih napeljav, vodovodov itd.

»Energoinvest« tovarna transportnih naprav. »Tovarna radiatorjev« v kraju Lapor pri Tuzli. Proizvaja radiatorje za centralno gretje.

Tovarna grelnih in klima naprav »Helios«. Poznani proizvođači: trajno žareče peči »Kreka Weso« in štedilniki za etažno gretje »Helios«. Tovarna proizvaja še štedilnike na olje in plin ter boilerje.

Tovarna tehnične gume in tovarna konfekcije »Proletar«, ki proizvaja konfekcijo za zaščito v industriji. Ne smemo pozabiti še tovarne »Aida«, ki proizvaja moško in žensko ter športno obutev, zaposluje pa okoli 800 delavcev. Med pomembne objekte šteje tudi inštitut za radarske in kemijskotehnoške raziskave Tuzla. Tuzla ima danes okoli 35.000 študentov in je eden od najmlajših univerzitetnih centrov v državi. Univerza je bila ustanovljena 18. decembra 1976. Vsak tretji prebivalec Tuzle hodi v srednjo šolo ali na fakulteto.

V sami Tuzli in okolici je registriranih okoli 15.000 motornih vozil. Vsi ti podatki nam povedo, da je Tuzla dosegla velike rezul-

Tekmovanje v šahu in II. mesto.

tate v razvoju samoupravnih družbeno-ekonomskih in političnih odnosih, posebej še po II. svetovni vojni in v zadnjih letih intenzivnega gospodarskega razvoja.

Tuzla ima zelo razgibano zgodovinsko preteklost vezano na ideje delavskega gibanja. Angažiranost in subjekt delavskega gibanja se je pokazal že v letih 1906 in 1907, ko so bili organizirani prvi štrajki delavcev proti takratnim delodajalcem. Veliko delavcev je bilo zaprtih v znanih zaporih v Bosni. Leta 1919 so bile formirane prve partijske celice in aktivni zveze komunistične mladine Jugoslavije (SKOJ). 1920 je bila organizirana znana »Husinska buna«, kjer so rudarji zahtevali boljše delovne razmere in plače. Ker pa te zahteve niso bile sprejete so rudarji Bosne in Hercegovine nastopili skupen štrajk. V tem štrajku je bilo tudi veliko Slovencev, ki so delovali tudi v vodstvu štrajka.

Komunisti in mladina so v razdobju do II. svetovne vojne doživeli še veliko preobratov pri vodenju delavcev v boju za boljše delovne pogoje in uresničevanje življenjskih ciljev.

II. svetovna vojna je zahtevala svoje žrtve, tako tudi v Tuzli. saj je padlo 660 borcev za svobodo. 12 borcev iz Tuzle pa je proglašeni za narodne heroje. Prvikrat je bila Tuzla osvobodjena 2. oktobra 1943, dokončno pa je bila osvobodjena 17. septembra 1944. Tuzla je mesto z bogato zgodovino in razgibano preteklostjo. Mesto, ki čuva in neguje stare običaje, svojo zgodovino, je danes v velikem gospodarskem razvoju, ki se še širi.

»ŠUŠTARIADA 78«

Udeleženci »Šuštariade«:

1. »Petar Velebit«	Beograd
2. »Komuna«	Prizren
3. »Ras«	Novi Pazar
4. »Limka«	Prijepolje
5. »Košuta«	Cetinje
6. »Košutana«	Vranje
7. »Čik«	Kumanovo
8. »Fruška gora«	Ruma
9. »Flita«	Kanjiža
10. »Obuča« Trg pred.	Beograd
11. »Industrija obuče«	Beograd
12. »Leda«	Knjaževac
13. »Fabrika obuče«	Pančevo
14. »Ciciban«	Miren pri Gorici
15. »Fortuna«	Gračanica
16. »Standard«	Zvornik
17. »Zenit«	Bijeljina
18. »Aida«	Tuzla
19. »Peko«	Tržič
20. »Alpina«	Žiri
21. »Planika«	Kranj

21 delovnih organizacij obutve iz vseh republik z 800 udeleženci.

Pokrovitelji III. Šuštariade 78 v Tuzli

– »Centrotekstil«	– Beograd
– »Ikos«	– Kranj
– »Planika«	– Kranj
– »Grafam«	– Brčko
– »Union« združena ind. obutve s svojimi TOZD-i	– Brčko
– »Aida«	– Tuzla
– »Furtuna«	– Gračanica
– »Zenit«	– Bijeljina
– »Standard«	– Zvornik
– »Izvor«	– Brčko

Športna in delovne discipline na »Šuštariadi 78«

– Štancanje zgornjih delov, štancanje spodnjih delov, šivanje zgornjih delov – strojno, mali nogomet, rokomet ženske in moški, odbojka moški, namizni tenis, streljanje ženske in moški, šah in atletika.

Delovne organizacije iz Slovenije so tekmoval v malem nogometu, namiznem tenisu, šahu, atletiki, štancanju in šivanju zg. delov in streljanju – ženske.

Posamezno pa so ekipe Slovenije nastopale v teh disciplinah.

Ciciban – mali nogomet, streljanje ženske, štancanje in šivanje zg. del.

Alpina – šah, štancanje in šivanje zg. delov

Peko – šah, namizni tenis, štancanje in šivanje zg. delov

Planika – mali nogomet

Skupaj je zastopalo ekipo Slovenije 50 tekmovalcev in vodij ekip.

Ekipo tovarne Peko je nastopala v naslednji postavi:

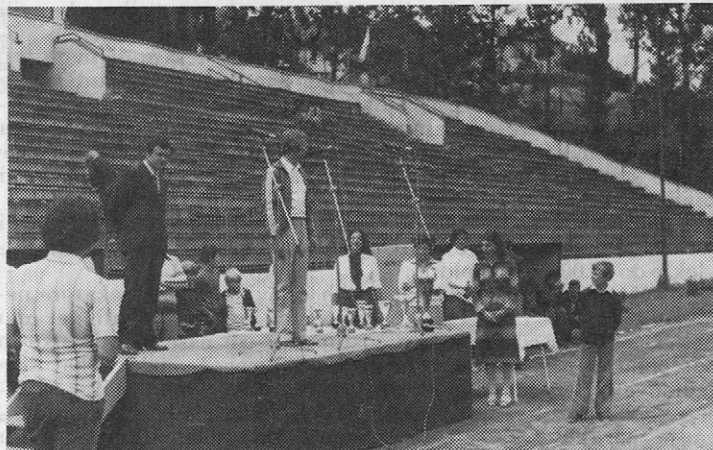
– Muzik Janez, Valjavec Marjan in Janškovec Jure – namizni tenis

– Valjavec Stane, Uzar Janez in Mali Peter – šah.

– Jerman Franci in Švab Andrej – štancanje zgornjih in spodnjih delov obutve.

– Polajnar Marija in Snedic Tanja – šivanje zgornjih delov ročno in strojno.

– Vodja ekipe – Dacar Janez

Vodja ekipe Janez Dacar na govorniškem odru v Tuzli.

V petek 23. 6. 1978 smo skupaj z ostalimi ekipami iz Slovenije odpotovali z avtobusom ob 9.00 uri iz Ljubljane proti Tuzli. Čakalo nas je potovanje dolgo skoraj 10 ur. Potovanje bi bilo verjetno še prijetnejše, če ne bi bilo precejšnje vročine, ki smo jo okusili že na poti proti Zagrebu.

Večkrat smo ustavili, da smo se okrepčali in odžejali saj nas je vseskozi spremljalo lepo in izredno toplo vreme. Potovali smo po avtocesti in se pri Slavonskem Brodu odcepili po cesti za Sarajevo proti Tuzli. Med samim potovanjem smo se spoznali med seboj, predstavili ekipe, bilo je tudi veselega razpoloženja tako, da je potovanje minilo v prijetnem vzdušju in smo čeprav utrujeni veseli prispeli v Tuzlo ob 18.30.

Pred tovarno »Aida« so nas sprejeli vodje skupin in nas takoj peljali do mladinskega doma v katerem smo bivali vse dni. Vse ekipe iz Slovenije so bile razporejene skupaj v istem nadstropju. Takoj po namestitvi v ne preveč lepe spalnice, smo vodje ekip dobili bone za hrano in znake III. šuštariade, značke in druge poglobitvene informacije. Problem je bil topla voda in kopalnice, ki je ni bilo v objektu, ampak odvojena v drugi stavbi.

24. 6. 1978

Ob 8. uri zjutraj je bil zbor vseh ekip pred tovarno »Aida«. Potem je bil ogled proizvodnih prostorov. Vodje ekip pa smo se udeležili žrebanja, ki se je zelo zavleklo, ker so posamezni vodje ekip vlagali pritožbe zaradi nejasnih propozicij tekmovanja.

Ob 10. uri je bila na stadionu Slobode svečana otvoritev III. »Šuštariade 78« na kateri je bil tudi zabavno kulturni program. Med gosti so bili tudi vidni družbeno politični delavci mesta Tuzla. Prebrano je bilo tudi pozdravno pismo tov. Mika Špiljka, ki je bil pokrovitelj te prireditve. Ob zvokih glasbe ki jo je izvajal orkester na stadionu so vsi udeleženci v pesmi in plesu pripomogli k še svečanemu otvoritvenemu ambijentu.

Iz vsake republike po trije udeleženci so odšli na polaganje vencev k partizanski grobnici v Tuzli in spomeniku »Huzinskih rudarjev« na Huzinu.

Kot delegat udeležencev iz Slovenije sem z ostalimi predstavniki republik in vodstvom tovarne »Aida« obiskal zelo zna-

(nadaljevanje na 10 strani)

(nadaljevanje z 9 strani)

ŠUŠTARIADA

nega heroja Bosne tov. Jureta Keroševiča, udeleženca Hušinske bune in NOB. To je bilo enkratno doživetje.

Tov. Keroševič nam je veliko pripovedoval o boju rudarjev o žrtvah in kaj vse je pretrpel v vlogi aktivnega in vodilnega borca boja za pravice rudarjev. Povedal mi je, da je v svoji hiši skrival tudi Slovence, ki so bili doseljeni tisti čas v Bosno. S Slovenci je tudi veliko sodeloval, saj so bili tudi pri vodenju štrajkov med prvimi. Tov. Keroševič je več kot 20 let, preživel v zaporih, je narodni heroj Bosne odlikovan od predsednika Tita.

Ob 17. uri so bila prva tekmovanja v malem nogometu.

Zvečer ob 20. uri je bila za vse udeležence zabavno glasbena prireditev v domu Moše Pijade. Nastopali so pevci zabavne in narodne glasbe.

Nedelja 25. 6. 1978

Ob 8.00 uri zjutraj so se pričela vsa tekmovanja. Tudi mi smo se odpravili na tekmovališča. Namizni tenis in šah je bil v domu »Partizan« delovne discipline pa v tovarni »Aida«.

— Najprej smo tekmovali v namiznem tenisu, kjer smo nateleti na najmočnejšega nasprotnika in lanskega zmagovalca ekipe »Koštana« iz Vranja. Po zelo zanimivem in trdem boju smo to srečanje izgubili in tako izpadli iz nadaljnjega tekmovanja. Res pa je, in moramo priznati, da nam ni bil naklonjen žreb, ker smo dobili za nasprotnika favorita, saj smo bili po mnenju drugih, dovolj močna ekipa, ki bi lahko dosegla dobro uvrstitev.

— Šahisti so zaigrali odlično in prvega nasprotnika odpravili z rezultatom 3:0. Popoldne so odigrali še tri partije vključno s finalno in končni rezultat je bil drugo mesto v skupni uvrstitvi.

V prostem času med tekmovanjem smo si ogledali tudi ostale športe in dvoboje ekip in videli, kako športno-rekreativna dejavnost napreduje v posameznih športih, lahko rečem, da je na zelo visokem nivoju. Mislim pa, da bo tudi v naši DO treba še veliko storiti da bomo dosegli tisto kar lahko, ter se udeleževali takih tekmovanj bolj masovno.

Delovni disciplini štancanje in šivanje sta bili v tovarni »Aida«. Tu se je zataknilo pri organizaciji in se je tekmovanje zavleklo do 16.00 ure popoldne.

Tekmovanje v šivanju zgornjih delov je bilo za nekatere nemogoče saj so bili stroji v zelo slabem stanju ali še celo pokvarjeni tako, da je 6 ekip odstopilo. Tudi naše tekmovalke so odstopile, saj na takih strojih res ni mogoče delati, kaj šele tekmovati. Štancanje spodnjih delov — tov. Švab Andrej je dosegel dober rezultat in zasedel v skupni uvrstitvi 12. mesto. Štancanje zgornjih delov — tov. Jerman Franci je bil odličen po času in opravljenem delu, vendar se nam je tu zgodila krivica. Po rezultatu bi moral tov. Jerman biti po mnenju ostalih prvi v tej disciplini, vendar nas je komisija prikrajšala za dve mesti in končni rezultat je 3. mesto v skupni uvrstitvi.

Ekipa Peko na zvezni »šuštariadi« v Tuzli.

Zvečer ob 20. uri je bil za vse udeležence ples v študentskem centru.

Ponedeljek — od 8. do 11. ure so bile finalne tekme. Ob 10. uri smo se odpravili obiskat našo prodajalno. Med nami je bil tudi direktor združenja »Union« sekretar OOOZK »Aida« in predstavniki drugih slovenskih podjetij.

Udeleženci drugih ekip pa so si ogledali finalna tekmovanja. Ob 13. uri je bil na stadionu Slobode v Tušnju svečan zaključek »Šuštariade 78« in podelitev pokalov in priznanj. II. mesto šahistov, III. mesto v štancanju zgornjih delov, 12. mesto, v štancanju spodnjih delov, nam pove, da smo z zelo maloštevilno ekipo dosegli zelo dobre rezultate. Ne smemo pa pozabiti, da smo z ostalimi ekipami iz Slovenije osvojili še »FER PLAY« pokal, ki ga ima v lasti ekipa naše tovarne.

Ob 14. uri je bilo za vse udeležence »Šuštariade 78« skupno kosilo v vrtu doma »Moša Pijade«.

V veselem razpoloženju smo se po končanem kosilu odpravili z avtobusom proti domu. Vožnja skozi Bosno in po avtocesti, pa skozi Zagreb do Ljubljane je trajala skoraj 10 ur.

Na koncu še nekaj o pomenu takih tekmovanj in športnih prireditev. Cilj je spoznavanje ljudi med seboj, širjenje bratstva in edinstva med našimi narodi, da se takih tekmovanj udeleži čim širši krog delavcev. S tem se omogoči program systemskega dela v rekreativno-športnem delu oziroma rekreiranju delavcev.

Rekreativno-športno delo pa je tudi odraz fizičnih sposobnosti, obenem pa tudi delovnih in obrambnih sposobnosti našega delovnega človeka.

Janez Dacar

PRIŠLI

V TOVARNO

Pripravniki: Novak Darka, Doberlet Jolanda, Blažič Sonja, Malkič Marjeta, Cmrečnjak Dragica, v splošni sektor 200: Radoničič Ifetija v TOZD KOMERCIJALA, transp. Bence Filip v šivalnico zg. del. 512: Podlipnik Matjaž, Bešter Franc, Bešter Marjeta, v montažni oddelek 520: Mali Marija, Papler Roman, Meglič Damjana, Kavčič Anton, Veldin Mira, Cupak Ivka, v montažni oddelek 523: Bašić Hazim, Bujanović Branko, Bukovica Dragan, v sekalnico 510: Tadel Alenka, Kelmarić Miljenka, v gumarno 540: Hrženjak Stjepan, Pretnar Igor, v plastiko 541: Kavčič Janko, v barvarno: 549: Klemenc Olga, Babić Ivo, v vlivalnico 531: Kostić Hasan, Ilić Boro, Beganović Anton v orodjarno 569: Dvožan Slavko, Pernuš Milan, Bohinc Jože, Donat Vladimir, Bahun Marko, Osterman Andrej, Kavar Janez, Klemenc Milan, Debevc Dušan, Mikulić Jože, v mehanično delavnico 560: Dobrin Vinko V TOZD Trbovlje: Lesjak Ivana, Rama Ana, Pečnik Jožefa, Ramšak Milica,

V PRODAJNO MREŽO:

Ilirska Bistrica	Josifović Radmila
Zagreb III	Kajtz Božica
Split II.	Bešker Ivica, Blažević Anka
Sarajevo	Hadžihasanović Hilmija
Vršac	Lončar Natalija
Dimitrograd	Marinkov Žarko, Stanulov Stojan
Maribor I.	Mlinarić Konrad, Bevc Andreja
Rijeka I.	Kalem Marinko

Sombor	Barak Jasminka
Zagreb I.	Šalamon Mirjana, Urukalović Branka
Tržič II.	Valjavec Janja, Srna Marta, Šivic Marija
Celje I.	Božičnik Ana, Jančič Zdenka
Ptuj	Horvat Minka
Subotica	Abraham Aranka
Zemun	Novaković Dragan
Ljutomer	Novak Dragica
Titov Veles	Nikolova Marija
Bitola	Masalkovski Leko
Črnomelj	Vidmar Mihaela
Kamnik	Piskar Stanka
Beograd I	Gročić Gordana, Vučićević Petar
Beograd II.	Ristić Nebojša
Portorož	Marsić Nataša
Tržič I.	Česen Majda
Ljubljana II	Zadravec Zlatka
Novo mesto	Goričar Ivana
Ljubljana IV	Artner Biserka
Celje II	Aškerc Avgust, Kačičnik Sabina, Privšek Vida, Žogan Danica

V TOZD BUDUČNOST:

1. Markulinčić Biserka
2. Horvat Anica
3. Štefanek Vlado
4. Bencun Marinko
5. Lončar Josip
6. Gaca Antun
7. Pozgaj Marica
8. Salgaj Antun

	DIŠEČ GRM Z BELIMI ALI RUMENIMI CVETOV	KONSTRUKTOR SOVJET. LETAL Z OZNAKO „AH“	HODNIK, PREHODNO OZEMLJE		JUBILEJ „PEKA“	DRAŽBA, JAVNA PRODAJA	EVA RAS	SPOROČILA NAJAVITVE	KRAJ NA CRESU - OB LOŠINJU	PISARJVA, URAD	PREPROGA PO ARRASU			
	DOMAČE GOVEDO V TIBETU				KONJENIK Z OKLEPOM	LENUH								
	ČEŠKO „DA“						KRISTINA AHACIČ							
	OKRAJŠAVA ZA STRAN					VEDEVEK RADKA POLIČA REBRASTA TKANINA				ŠTORASTA ŽENSKA KOTALENJE, VALITEV				
	GR. BOGINJA USODE VRSTA AGAVE							IKAR (DALJŠE) SL. PIŠEC (ROK)						
										GL. MESTO ITALIJE	MANJŠA HITRA KRIŽARKA	LEToviŠČE PRI KOPRU		
BELGIJSKA LETALSKA DRUŽBA	KOZAŠKI POGLAVAR	PREDVAJALKA FILMA VRSTA ZADOLŽNICE												
GRŠKI OTOK BLIZU TURŠKE OBALE			DEL TI-SKANEGA BESEDILA						POZITIVEN ELEKTROM					
STAROGRŠ. BOGINJA, ZEVSOVA HČI			MESTO V ZAHODNI ROMUNIJ	SLAVNA IT. GLEDALIŠKA IGRALKA (ELEONORA)	GORATA GRŠKA DE ŽELA	GRŠ. JUNAK PRI TROJI NAŠA NARODNA JED			REDEK NEBESNI POJAV SPREMENBA, FAZA					
BIVŠI VZHODNI PAKISTAN						PEKO ~ 75 LET	AMERIŠKO MOŠ. IME MONGOLSKI VLADAR			VINIKO AHČIN TRENJE				
VLADAR EMIRATA			KRAJ MED POSTOJNO IN REKO			CEVKA ZA V MEHUR KOZOLE IVICA								
DOMAČE M. IME			PREBIVALKA ASIRIJE					OSNOVNA MERA						
INDIJSKI DROBIŽ			POMEMBENI FRANCOŠKI SLIKAR (ANDRE)					ORJAŠKI TROPSKI KUŠČAR						

NAGRADNA KRIŽANKA

Za zadnjo križanko smo dobili 96 rešitev. Nagrade je izžrebal naš sodelavec iz splošnega sektorja Petek Edo.

Sreča je bila naklonjena:

80 din VALJAVEC IVAN — 602
80 din MARJETA TERMOTH — 500
60 din MIKOLIČ BORIS — 529
60 din LIVK BREDA — 200
40 din JOŽE MOČNIK — 500

40 din GAŠPERLIN DANICA — 301
20 din MEGLIČ JANEZ — 500
20 din OVSENEK JURIJ — 300
20 din JANKO ROZMAN — upokojenec
20 din ROVTAR FRANCKA — 522

Rešitev današnje križanke pošljite v uredništvo do 29. 9. 1978.

ZAHVALE

Ob izgubi dragega moža in očeta

ALBINA TERAN

se najiskreneje zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam iz oddelka 529 za poklonjeni venec in denarno pomoč.
Žena Slavka in sin Mladen z družino

Ob izgubi dragega očeta

JANEZA MARKELJ

se zahvaljujeva vsem sodelavkam in sodelavcem iz oddelka 512/3 in tehničnega sektorja za poklonjeno cvetje in denarno pomoč.

Marija Pogačnik in Mali Milena

Ob izgubi dragega moža in brata

BRANKA KLEMENČIČ

se iskreno zahvaljujeva sodelavcem in sodelavkam modelirnice in finančnega sektorja za venec in denarno pomoč.
žena Majda, sestra Mira Gabrič

ZAHVALA

Sodelavcem in sodelavkam iz oddelka 521 se iskreno zahvaljujem za obisk in sindikatu za denarno pomoč v času bolezni.

Marta Kunej

ZAHVALA

Vsem obračunovalkam delovne organizacije »PEKO«, stroškovnemu računovodstvu in nekdanji 501, danes 525, 500 se prisrčno zahvaljujem za praktično darilo katero ste mi izročili ob odhodu v pokoj. Istočasno se zahvaljujem za nagrado in spominsko knjigo izročeni po vodji splošnega sektorja »PEKO«.

Želim vsem v podjetju lepe uspehe in osebnega zadovoljstva.

Leopoldina Gdmajer

MLADINA V PREDKONGRESNI DEJAVNOSTI

V mesecu oktobru bo v Novi Gorici X. kongres ZSMS, na katerem bo slovenska mladina ocenila preteklo delo in sprejela programske usmeritve za v bodoče. Tako so v 6. in 7. mesecu 1978 potekale razprave o predkongresnih materialih v vseh sredinah, kjer deluje mladina.

Zaradi kolektivnega dopusta v mesecu juliju smo v DO PEKO te razprave izpeljali v vseh 7 OO ZSMS od 10. 6. – 20. 6. 1978. Tako je bilo žal premalo časa, da bi se razmnožili izvlečki iz predkongresnih materialov in so gradivo imeli le predsedniki OO. Temu primerno so potekale tudi razprave, na katerih so člani OK ZSMS Tržič podali in razložili le nekatere najvažnejše ugotovitve o preteklem delu in o smernicah za naprej.

Sami predkongresni dokumenti obsegajo pregled preteklega dela, osnutek resolucije X. Kongresa in predlog novega statuta ZSMS.

Ugotovljeno je, da se je v preteklem obdobju potrdila kot pravilna, odločitev o reorganizaciji ZSM, ki je bila tudi uspešno izpeljana. Uspehi se kažejo v enotni organizaciji in v delovanju vseh delov mladine, v jasnih idejnih izhodiščih za delo, enotni akcijski usmeritvi in močni povezanosti vseh mladih ljudi. Akcije in delovanje mladinske organizacije so idejno-politično zasnovane na programu ZK in ta je uspešno vključil mlade v delovanje v vseh socialističnih slojih. Še posebej je poudarjena krepitev idejno-političnega vpliva delavske mladine. Ugotovljeno je tudi, da se je mladina uspešno vključila v izgradnjo delegatskih odnosov, vendar je pomembna tudi nasprotna ugotovitev, da je sodelovanje mladih zagotovljeno le številčno s prisotnostjo v delegacijah, premalo pa je vsebinskega vpliva.

Se vedno je opaziti preveč forumskega dela in zastopanja lastnih interesov. V tem smislu ni dobro zažvela povezanost temeljnih delegacij v zbere skupščin, še slabše pa je v obratni smeri. Takšno nezagotavljanje delegatskih načel je še največ opaziti v sredinah, kjer na splošno tudi v ostalih sredinah (poleg mladine) ni dovolj razvita samoupravljalna zavest. Poleg tega so predvsem v DO, mladinske organizacije povezane z ostalimi DPO, predvsem s sindikatom.

Tako se vse prevečkrat pojavljajo na sestankih vedno isti ljudje. To pa vsekakor ni v skladu z delegatskim sistemom.

Še posebej je vpliv in interes mladinske organizacije zatajil pri aktivnem vključevanju in sodelovanju pri razpravah o samoupravnih sporazumih.

Na področju kadrovske politike je pomembno predvsem to, da so bili doseženi pri usposabljanju članstva ZSM veliki uspehi. Slabosti, ki so ugotovljene na tem področju pa so, da ima ZSM premalo oz. skoraj nič stika s kadrovske rešitvami v podjetju, predvsem kadar gre za najpomembnejše funkcije. Ravno tako gre tudi sprejemanje novih članov ZK, mnogokrat mimo mladinske organizacije. Temeljna aktivnost mladih delavcev po IX. kongresu ZSMS je bila prav gotovo uveljavljanje ustave, zakona o združenem delu ter ostalih sistemskih zakonov, ki opredeljujejo samoupravno preobrazbo na posameznih družbenoekonomskih odnosih. Z nastankom OO v TOZD je dobila mladina novo kvaliteto in je tako prišel veliko neposrednejše do izraza interes mladih, še predvsem zato, ker so se programi OO (še predvsem v gospodarstvu) zelo približali interesu vseh delavcev. S tem se je tudi spremenil odnos ostalih DPO do OO ZSMS. Vendar je bila uspešnost na tem področju, ki bi naj bila osnova delovanja mladih, odvisna od same uspešnosti izvajanja teh preobrazb v posameznih sredinah. Tako so mladi ostajali velikokrat zastavljeni, ob strani pri realizaciji ustavnih sprememb, ki so mnogo bolj potekale na osnovi gesla »čim preje«, ne pa po vsebinski opredeljenosti. Pomembna je tudi ugotovitev, da je v zadnjih letih narasel tudi obseg prostovoljnega dela mladih in se je ta zavest trdno zasadila v mladih. Po drugi strani pa žal prevladuje miselnost, da mladi lahko prispevajo le s svojim konkretnim, vse prevečkrat le fizičnim delom.

Pomanjkljivost je opaziti tudi na področju povezovanja OO v TOZD z OO v KS, katere imajo sedež na istem področju.

To je nekaj pomembnejših izvlečkov iz predkongresnega materiala, ki pa je obsežnejši in poleg navedenega obsega še oceno na področjih idejnopoličnega usposabljanja, kulture, ljudske obrambe in družbene samozaščite, itd.

Na razpravah po OO v naši DO smo ocenili tudi naše preteklo delo, kjer smo si bili enotni v oceni, da beležimo uspehe pri vključevanju naše mladine v idejno politično usposabljanje, marksistične krožke, sodelovanja pri delovnih akcijah in tudi na kulturno športnem področju.

Vendar pa smo si bili enotni in ugotoviti, da je naše delo in tudi vpliv ZSMS na področju družbenega in političnega življenja, premajhen.

Tako smo si zadali nalogo za bodoče, da bomo poskusili oživiti naše delo predvsem na tem področju, poleg že vpeljanih akcij, ki so zgoraj navedene, saj je to osnovna naloga delovanja mladinske organizacije kot družbeno politične organizacije.

Na koncu je treba poudariti še to, da je udeležba na razpravah bila porazno majhna, saj se je razprave udeležilo od skupaj evidentiranih 400 mladincev le 50 v vseh sedmih TOZD. Zato so žal precej pestre razprave ostale v vseh preveč majhnem krogu ljudi.

Iz tega izvira zopet ena naših zelo resnih nalog, da se aktivira čim širša baza mladinske organizacije, da bi bili zastopani interesi, resnično interesi, večine mladih članov naše DO, ne pa interesi oz. ideje, ki »zrastejo« v predsedstvih OO ZSM ali v koordinacijskem svetu DO PEKO.

MLADINSKI POZDRAV!

Sašo Uranjek

POHOD PO STEZAH KARAVANŠKIH GRANIČARJEV

Na pobudo gorenjskih graničarjev in mladine iz Jesenic, je bil 12. 8. 1978 organiziran pohod po stezah karavanških graničarjev, prvič iz tržiške smeri. Na pohodu so sodelovale pohodne enote iz Tržiča, Radovljice in Jesenic.

Pohodna enota iz Tržiča, ki jo je organizirala OK ZSMS Tržič pod pokroviteljstvom Tovarne obutve »PEKO« Tržič, je bila sestavljena iz mladincev občine Tržič in pripadnikov JLA iz Škofje Loke in karavle Podljubelj.

Po izdatnem zajtrku v karavli Podljubelj smo krenili preko Zelenice, »lovskih bajt« proti spominski plošči na Završnici.

Na vrhu Zelenice smo sodelovali pri odkritju spomske plošče dvema graničarjema, ki ju je zasul snežni plaz leta 1962, ko sta opravljala svojo domovinsko dolžnost.

Pri odkritju spomske plošče so bili prisotni tudi sorodniki umrlih graničarjev iz Aleksinca in visoke vojaške starešine naše armade.

Po postanku pri domu na Zelenici smo krenili proti Završnici. Spotoma smo nabrali planinsko cvetje in ob plošči z enominutnim molkom počastili spomin padlih borcev v NOB.

Dobro razpoloženi in s pesmijo na ustih smo prišli v Završnico. Po prihodu ostalih dveh pohodnih enot, smo se udeležili proslave pri spomeniku padlega sekretarja SKOJ-a Dragoljuba Milovanoviča.

Po vojaškem pasulju smo zaplesali kolo in preživeli prijeten popoldan, kjer smo navezali stike in izmenjali izkušnje z mladinci – vojaki, ki služijo vojaški rok na Gorenjskem in z mladimi iz občin Radovljica in Jesenice.

Sklenili smo tudi, da bo ta pohod postal tradicionalen, prihodnje leto se bomo spet srečali v še večjem številu.

Brane Zupančič

NAŠI PETDESETLETNIKI

ŽITNIK MATILDA, šivalka v odd. 512

MARKIČ MARJAN, vodja splošnega sektorja

ŠKRJANC LJUDMILA, likalka na topli zrak

v 523

GREGORC FRANC, kontrolor v izdelavi 521

ČADEŽ LOVRO, končni kontrolor

ŠATAVA MIROSLAV, delavec-težak v splošnem sektorju

BEŽAN ANGELA, vlagalec v škatle v oddelku

623

Naše čestitke

čevljar

Glasilov delovne organizacije tovarne obutve PEKO Tržič n. sol. o. – Ureja uredniški odbor: Anka Brezar, Janez Kališnik, Belita Kusterle, Milka Meglič, Marjan Markič, Anton Simonič, Marija Slapar, Vera Umek. – Glavni in odgovorni urednik: Marija Slapar. – Naslov uredništva: »PEKO« Tržič, Telefon 50-260, int. 217. – Tisk: GP Gorenjski tisk Kranj – Izhaja enkrat mesečno v nakladi: 3000 izvodov v slovenskem in 1500 izvodov v srbohrvatskem jeziku. Glasilo dobijo člani delovne organizacije, študenti, vajenci in upokojeanci brezplačno.